

DCD-1601100301020401 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

July - 2022

Sanskrit : Paper-4 (A)

(Hitopadesh-Mitralabh)

(Elective-2) (Old Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચન/Instructions :

- (૧) પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે.
(1) There are five questions in paper.
(૨) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સરખા છે.
(2) All questions carry equal marks.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાન્તર કરો : ૮
1 (A) Translate any **two** of the following passages : 8

- (૧) તન્નિરુપયામિ તાવત્ । પ્રકાશં બૂતે - કુત્ર તવ કઙ્કણમ્ । વ્યાઘ્રો હસ્તં પ્રસાર્ય દર્શયતિ । પાન્થોઽવદત્ - કથં મારાત્મકે ત્વયિ વિશ્વાસઃ । વ્યાઘ્ર ઉવાચ-શૃણુ રે પાન્થ, પ્રાણેવ યૌવનદશાયામતિદુર્વૃત્ત આસમ । અનેકગોમાનુષાણાં વાધાન્મે પુત્રા ભૃતા દારાશ્ચ । તતઃ કનેચિદ્ધાર્મિકેનાહમાદિષ્ટઃદાનધર્માદિકં ચરતુ ભવાન્ । તદુપદેશાદિદાનીમહં સ્નાનશીલો દાતા વૃદ્ધો ગલિતનખદન્તો ન કથં વિશ્વાસભૂમિઃ ।
- (૨) ગૃધ્રો બૂતે-બૂહિ કિમર્થમાગતોઽસિ । સોઽવદત્ અહમત્ર ગજ્ઞાતીરે નિત્યસ્નાયી બ્રહ્મચારી ચાન્દ્રાયણવ્રતમાચરસ્તિષ્ઠામિ । યૂયં ધર્મજ્ઞાનરતા ઇતિ । વિશ્વાસભૂમયઃ પક્ષિણઃ સર્વે સર્વદા મમાગ્રે પ્રસ્તુવન્તિ । અતો ભવદ્ભ્યો વિદ્યાવયોવૃદ્ધેભ્યો ધર્મ શ્રોતુમિહાગતઃ । ભવન્નશ્ચૈતાદૃશા ધર્મજ્ઞા યન્મામતિથિં હન્નુમુદ્યતાઃ । ગૃહસ્થધર્મશ્ચૈષઃ ।
- (૩) અસ્તિ બ્રહ્મારણ્યે કર્પૂરતિલકો નામ હસ્તી । તમવલોક્ય સર્વે શૃગાલાશ્ચિન્તયન્તિ સ્મયધયં કેનાપ્યુપાયેન મ્રિયતે તદાઽસ્માકમેતદ્દેહેન માસચતુષ્ટયસ્ય સ્વેચ્છયા ભોજનં ભવિષ્યતિ । તત્રૈકેન વૃદ્ધશૃગાલેન પ્રતિજ્ઞાતમ્ - મયા બુદ્ધિપ્રભાવાદસ્ય મરણં સાધયિતવ્યમ્ । અનન્તરં સ વઙ્ચકઃ કર્પૂરતિલકસમીપં ગત્વા સાષ્ટાઙ્ગપાતં પ્રણમ્યોવાચ - દેવ દૃષ્ટિપ્રસાદં કરુ ।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો :	૬
(B) Explain with reference to context any two of the following :	6
(૧) જ્ઞાનં ભારઃ ક્રિયા વિના ।	
(૨) નિરસ્તપાદપે દેશે ઇરણ્ડોઽપિ દ્રુમાયતે ।	
(૩) વિધિરાહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।	
(૪) પ્રકૃતિઃ સિદ્ધમિદં હિ મહાત્મનામ્ ।	
૨ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો.	૧૪
2 Necessity of fables in an ancient Indian Literature.	14
અથવા/OR	
૨ હિતોપદેશની શૈલીની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૪
2 Discuss in detail the style of 'હિતોપદેશઃ'.	14
૩ ભારતીય કથાસાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
3 Evaluate the contribution of 'પણ્ડિત વિષ્ણુશર્મા' to Indian fable-literature.	14
અથવા/OR	
૩ સંચયશીલ શિયાળની કથાનો બોધ નિરૂપો.	૧૪
3 The concept of story of સંચયશીલોજમ્બુકઃ.	14
૪ જરદ્ગવગૃધઃની કથાનો બોધ નિરૂપો.	૧૪
4 The concept of the story of જરદ્ગવગૃધઃ.	14
અથવા/OR	
૪ તુંગબલ અને લાવણ્યવતીની કથાનો બોધ નિરૂપો.	૧૪
4 The concept of the story of તુંગબલ લાવણ્યવત્યોઃ.	14
૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
5 Write a short note on any two of the following :	14
(૧) ધનપ્રશંસા ।	
(૨) વિદ્યાપ્રશંસા ।	
(૩) સુપુત્રઃ - કુપુત્રઃ ।	
(૪) મિત્રલાભમાં વિશ્વાસઘાતની કથાઓ.	
(4) Stories of betrayal in 'Mitrabha'.	